

Πρόγραμμα Ενδοϋπηρεσιακής Επιμόρφωσης εκπαιδευτικών,
Εκπαιδευτικών Ψυχολόγων και εκπαιδευτικών
Συμβουλευτικής και Επαγγελματικής Αγωγής

Επιμορφωτικό σεμινάριο «Διδάσκοντας την Ελληνική ως δεύτερη γλώσσα στο Δημοτικό Σχολείο»

21-22 Μαρτίου 2014, Λευκωσία
16-17 Μαΐου 2014, Λεμεσός

Επίπεδα γλωσσομάθειας και γλωσσικές δεξιότητες: Το Κοινό Πλαίσιο Αναφοράς

Άννα Αναστασιάδη-Συμεωνίδη

Ομότιμη Καθηγήτρια ΑΠΘ

ansym@lit.auth.gr

Μαρία Μητσιάκη

Διδάκτωρ Γλωσσολογίας ΑΠΘ

Εκπαιδευτικός ΠΕ02

mmitsiak@lit.auth.gr

1. Θεωρητικό μέρος

Το Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς (ΚΕΠΑ)

- παρέχει μια κοινή βάση για την ανάπτυξη προγραμμάτων διδασκαλίας, γλωσσικών μαθημάτων, οδηγιών για τη σύνταξη σχετικών προγραμμάτων σπουδών, εξετάσεων, διδακτικών εγχειριδίων, κτλ. για όλες τις ευρωπαϊκές γλώσσες
- περιγράφει με περιεκτικό τρόπο τι πρέπει να μάθει ο μαθητής μιας δεύτερης/ ξένης γλώσσας, καθώς και ποιες γνώσεις και δεξιότητες πρέπει να αναπτύξει, ώστε να μπορεί να επικοινωνεί αποτελεσματικά
- λαμβάνει υπόψη το πολιτισμικό περιεχόμενο, στο οποίο εντάσσεται η γλώσσα
- καθορίζει επίπεδα γλωσσομάθειας, τα οποία καθιστούν δυνατή τη μέτρηση της προόδου των μαθητών σε κάθε στάδιο της εκμάθησης

Το ΚΕΠΑ και η συμβολή του στο γλωσσικό μάθημα

Ανατρέχουμε στο ΚΕΠΑ για:

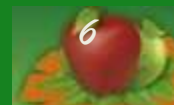
- την αναγνώριση/ διάγνωση των αναγκών των μαθητών
- τον καθορισμό των στόχων του μαθήματος
- τον προσδιορισμό του περιεχομένου
- την επιλογή ή τη δημιουργία υλικού
- τις μεθόδους διδασκαλίας και εκμάθησης που θα χρησιμοποιήσουμε
- την αποτίμηση, τον έλεγχο και την αξιολόγηση της μαθησιακής διαδικασίας

1. Η συμβολή του ΚΕΠΑ

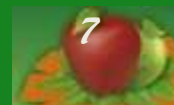
Διάγνωση του επιπέδου των μαθητών

- ❑ Ο καθορισμός επιπέδων γλωσσομάθειας είναι απαραίτητος για την ένταξη των μαθητών σε τάξεις υποδοχής ή φροντιστηριακά τμήματα.
- ❑ Με βάση τα επίπεδα γλωσσομάθειας δημιουργούνται κάθε φορά οι δοκιμασίες αξιολόγησης, αλλά και συγκρίνεται η γλωσσική επίδοση κάθε ατόμου και καθορίζεται το επίπεδο γλωσσομάθειάς του.

Τα επίπεδα γλωσσομάθειας (ΚΕΠΑ)

Γ Αυτάρκης χρήστης	Γ2 Επίπεδο Αυτάρκειας (Mastery)
	Γ1 Προχωρημένο Επίπεδο (Proficiency)
Β Ανεξάρτητος χρήστης	Β2 Επίπεδο Επάρκειας (Vantage)
	Β1 Βασικό Επίπεδο (Threshold)
Α Αρχάριος χρήστης	Α2 Εισαγωγικό Επίπεδο (Waystage)
	Α1 Στοιχειώδες Επίπεδο (Breakthrough)

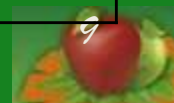
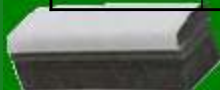
ΚΕΠΑ: Κατανόηση προφορικού λόγου

Γ2	Δεν έχει καμία δυσκολία να καταλάβει <u>κάθε είδος προφορικού λόγου</u> , είτε ζωντανού είτε μαγνητοφωνημένου, ακόμα και όταν εκφωνείται γρήγορα, με την προϋπόθεση ότι του δίνεται αρκετός χρόνος να εξοικειωθεί με την προφορά.
Γ1	Μπορεί να κατανοήσει εκτεταμένο λόγο, ακόμα και αν δεν είναι σαφώς δομημένος και οι συσχετίσεις δίνονται έμμεσα και δεν είναι σαφώς εκπεφρασμένες. Μπορεί χωρίς μεγάλη προσπάθεια να καταλάβει τις περισσότερες <u>ταινίες</u> και τα περισσότερα <u>τηλεοπτικά προγράμματα</u> .
B2	Μπορεί να κατανοήσει <u>εκτεταμένο λόγο</u> και <u>διαλέξεις</u> . Μπορεί να παρακολουθήσει σύνθετα επιχειρήματα αν το θέμα είναι αρκετά οικείο. Μπορεί να κατανοήσει τα περισσότερα <u>νέα στην τηλεόραση</u> και <u>εκπομπές με θέματα της επικαιρότητας</u> . Μπορεί να καταλάβει τις περισσότερες <u>ταινίες</u> στην κοινή ΝΕ.
B1	Μπορεί να κατανοήσει τα βασικά σημεία ενός προφορικού κειμένου που εκφωνείται με την κοινή προφορά και με καθαρή άρθρωση για <u>οικεία θέματα</u> , όπως σχολείο, δουλειά, ελεύθερος χρόνος, κτλ. Μπορεί να καταλάβει <u>το βασικό θέμα μιας τηλεοπτικής ή ραδιοφωνικής εκπομπής</u> για θέματα που τον ενδιαφέρουν, αν ο ρυθμός εκφοράς είναι αργός και η άρθρωση καθαρή.
A2	Μπορεί να κατανοήσει <u>προτάσεις</u> και <u>λέξεις</u> πολύ υψηλής συχνότητας, που σχετίζονται με περιοχές άμεσου προσωπικού ενδιαφέροντος (πολύ βασικές πληροφορίες για τον εαυτό του και την οικογένειά του, ψώνια, κτλ.). Μπορεί να καταλάβει το βασικό νόημα σε <u>σύντομα και απλά μηνύματα και ανακοινώσεις</u> .
A1	Μπορεί να αναγνωρίσει οικείες <u>λέξεις</u> και πολύ βασικές <u>προτάσεις</u> που αφορούν τον εαυτό του, την οικογένειά του και το άμεσο περιβάλλον, όταν κάποιος μιλάει αργά και καθαρά.

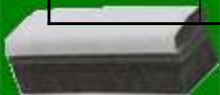
ΚΕΠΑ: Κατανόηση Γραπτού Λόγου

Γ2	Μπορεί να διαβάσει με ευκολία <u>σχεδόν όλα τα είδη του γραπτού λόγου</u> , ακόμα και αφηρημένα και δομικά ή/και γλωσσικά περίπλοκα κείμενα, όπως οδηγίες, άρθρα ειδικού περιεχομένου και λογοτεχνικά έργα.
Γ1	Μπορεί να κατανοήσει εκτεταμένα λογοτεχνικά και μη κείμενα, κατανοώντας τις διαφορές του ύφους. Μπορεί να κατανοήσει <u>άρθρα ειδικού περιεχομένου</u> και εκτεταμένες <u>τεχνικές οδηγίες</u> , ακόμα και αν δεν σχετίζονται με το πεδίο των ενδιαφερόντων του.
B2	Μπορεί να διαβάσει άρθρα, και εκθέσεις που αφορούν σύγχρονα προβλήματα, στα οποία οι συγγραφείς παίρνουν συγκεκριμένες θέσεις. Μπορεί να κατανοήσει σύγχρονη <u>λογοτεχνία</u> σε πεζό λόγο.
B1	Μπορεί να καταλάβει κείμενα που αποτελούνται κυρίως από υψηλής συχνότητας λεξιλόγιο. Μπορεί να καταλάβει την περιγραφή συμβάντων, συναισθημάτων και επιθυμιών σε <u>προσωπικές επιστολές και ηλεκτρονικά μηνύματα</u> .
A2	Μπορεί να διαβάσει πολύ σύντομα και <u>απλά κείμενα</u> . Μπορεί να εντοπίσει συγκεκριμένες, προβλέψιμες πληροφορίες σε καθημερινό έντυπο υλικό, όπως <u>διαφημίσεις, αγγελίες, μενού</u> και μπορεί να κατανοήσει <u>απλές, προσωπικές επιστολές και ηλεκτρονικά μηνύματα</u> .
A1	Μπορεί να κατανοήσει οικεία <u>ονόματα, λέξεις</u> και πολύ <u>απλές προτάσεις</u> .

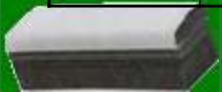
ΚΕΠΑ: Παραγωγή Προφορικού Λόγου

Γ2	Μπορεί να κάνει σαφείς, ρέουσες περιγραφές και να αναπτύξει <u>επιχειρήματα</u> με τρόπο κατάλληλο για την περίσταση και με αποτελεσματική λογική δομή, που βοηθά το δέκτη να ξεχωρίσει και να διατηρήσει στη μνήμη του τα σημαντικά σημεία.
Γ1	Μπορεί να κάνει σαφείς και λεπτομερείς περιγραφές περίπλοκων ζητημάτων, αναλύοντας επιμέρους θέματα, αναπτύσσοντας συγκεκριμένες <u>ιδέες</u> και ολοκληρώνοντας με το κατάλληλο <u>συμπέρασμα</u> .
Β2	Μπορεί να κάνει σαφείς και <u>λεπτομερείς περιγραφές</u> πολλών θεμάτων που σχετίζονται με το πεδίο των ενδιαφερόντων του. Μπορεί να αναπτύξει τις <u>απόψεις</u> του πάνω σε επίκαιρα θέματα, δίνοντας τα πλεονεκτήματα και τα μειονεκτήματα διαφόρων εναλλακτικών δυνατοτήτων.
Β1	Μπορεί να συνδέσει φράσεις και προτάσεις με απλό τρόπο για να <u>περιγράψει γεγονότα και εμπειρίες, όνειρα, ελπίδες και φιλοδοξίες</u> . Μπορεί με συντομία να αιτιολογήσει και να εξηγήσει τις απόψεις του και τα σχέδιά του. Μπορεί να αφηγηθεί μια <u>ιστορία</u> ή να μεταφέρει την <u>υπόθεση ενός βιβλίου ή μιας ταινίας</u> και να περιγράψει τις αντιδράσεις του.
Α2	Μπορεί να χρησιμοποιήσει μια σειρά από <u>φράσεις και προτάσεις</u> για να περιγράψει με απλό τρόπο την οικογένειά του και άλλους ανθρώπους καθώς και τις συνθήκες ζωής του (εκπαίδευση, επάγγελμα κτλ.).
Α1	Μπορεί να χρησιμοποιήσει πολύ απλές <u>φράσεις και προτάσεις</u> , για να περιγράψει πού μένει και ανθρώπους που γνωρίζει.

ΚΕΠΑ: Παραγωγή Γραπτού Λόγου

Γ2	Μπορεί να γράψει σαφές, ρέον κείμενο σε κατάλληλο ύφος. Μπορεί να γράψει <u>σύνθετα γράμματα, εκθέσεις και άρθρα</u> , που παρουσιάζουν μια άποψη με λογική δομή, η οποία βοηθά τον δέκτη να ξεχωρίσει και να διατηρήσει στη μνήμη του τα σημαντικά σημεία. Μπορεί να γράψει περιλήψεις και <u>κριτικές</u> για επαγγελματικές εργασίες και λογοτεχνικά έργα.
Γ1	Μπορεί να εκφραστεί με σαφή και καλά δομημένα κείμενα, που εκφράζουν <u>απόψεις</u> σε αρκετή έκταση. Μπορεί να γράψει ένα γράμμα, μια έκθεση ή μια αναφορά για <u>περίπλοκα θέματα</u> , υπογραμμίζοντας αυτά που νομίζει ότι αποτελούν τα βασικά θέματα. Μπορεί να επιλέξει το <u>ύφος</u> που αρμόζει στην περίπτωση.
B2	Μπορεί να γράψει σαφή και λεπτομερή κείμενα πάνω σε θέματα που σχετίζονται με τα ενδιαφέροντά του. Μπορεί να γράψει <u>εκθέσεις και αναφορές</u> που δίνουν πληροφορίες ή παρουσιάζουν <u>επιχειρήματα</u> υπέρ ή κατά κάποιας άποψης. Μπορεί να γράψει γράμματα που αναδεικνύουν τη σπουδαιότητα που έχουν για τον ίδιο κάποια γεγονότα ή εμπειρίες.
B1	Μπορεί να γράψει ένα <u>σύντομο, συνεκτικό κείμενο</u> για ένα οικείο θέμα ή ένα θέμα που τον ενδιαφέρει προσωπικά. Μπορεί να γράψει <u>προσωπικά γράμματα</u> περιγράφοντας τις εμπειρίες και τις εντυπώσεις του.
A2	Μπορεί να γράψει σύντομα, <u>απλά μηνύματα</u> που σχετίζονται με άμεσες ανάγκες του. Μπορεί να γράψει <u>πολύ σύντομα προσωπικά γράμματα</u> .
A1	Μπορεί να γράψει μια σύντομη, <u>απλή κάρτα</u> . Μπορεί να συμπληρώσει τα <u>στοιχεία</u> του σε μία φόρμα.

Από τους ενήλικες στους μαθητές του Δημοτικού

2 διαπιστώσεις:

- Η κλίμακα επιπέδων γλωσσομάθειας του ΚΕΠΑ αφορά ενήλικες \Rightarrow θα πρέπει να προσαρμοστεί, ώστε να είναι κατάλληλη για μαθητές της Δημοτικής Εκπαίδευσης.
- Τα στάδια γλωσσικής εκμάθησης δεν είναι τόσο ευδιάκριτα στην περίπτωση των αλλόγλωσσων μαθητών του Δημοτικού.

Στόχοι της εκμάθησης της Γ2 στη Δημοτική Εκπαίδευση

Η γλωσσική εκμάθηση θα πρέπει να διασφαλίζει στους αλλόγλωσσους μαθητές:

- α) την ενεργό συμμετοχή τους στην καθημερινή κοινωνική πραγματικότητα ενισχύοντας τις διαπροσωπικές τους επαφές και
- β) τη συνέχιση της φοίτησής τους στις ανώτερες βαθμίδες της εκπαίδευσης.

Για το λόγο αυτό, θα πρέπει να εστιάζει στην επίτευξη των εξής στόχων:

- στο να αποκτήσουν πρόσβαση στη γλώσσα της καθημερινής επικοινωνίας, έτσι ώστε να ενταχθούν ομαλά στη σχολική και ευρύτερη κοινωνική πραγματικότητα,
- στο να αποκτήσουν πρόσβαση στην επίσημη γλώσσα του σχολείου, έτσι ώστε να μπορέσουν να ανταποκριθούν στις απαιτήσεις του ΠΣ και να μπορέσουν να συνεχίσουν απρόσκοπτα τη σχολική τους πορεία και
- στο να αποκτήσουν ενεργό εμπλοκή στο σχεδιασμό των δικών τους ατομικών και κοινωνικών χαρακτηριστικών, έτσι ώστε να διαμορφώσουν την προσωπικότητα αλλά και την κοινωνική τους ταυτότητα.

Επίπεδα ελληνομάθειας στο Δημοτικό

☞ Στην πρωτοβάθμια ή δευτεροβάθμια εκπαίδευση ή στα νυχτερινά σχολεία για μαθητές ή για ενήλικες θεωρείται απαραίτητο να είναι ορατή η πρόοδος σε χαμηλά επίπεδα.

☞ Έτσι η έμφαση θα μπορούσε να δοθεί στο επίπεδο του *Αρχάριου Χρήστη* με λεπτομερέστερη διαφοροποίηση στο επίπεδο **A2** (Waystage), όπου βρίσκονται μεγάλοι αριθμοί μαθητών.

☞ Τα επίπεδα B1, Γ1 και Γ2 σκοπίμως δεν αναφέρονται, καθώς ο μαθητής έχει ήδη καταστεί ανεξάρτητος στη χρήση της ελληνικής και κατά συνέπεια μπορεί να παρακολουθήσει απρόσκοπτα τα γνωστικά αντικείμενα του σχολείου.

☞ Σε περίπτωση που υπάρχει δυνατότητα, διαμορφώνονται φροντιστηριακά τμήματα και για πιο προχωρημένους μαθητές με έμφαση στον ακαδημαϊκό λόγο και στο περιεχόμενο των γνωστικών αντικειμένων (Content and language integrated learning (CLIL)) ιδιαίτερα στις τελευταίες τάξεις του δημοτικού.

Ενδεικτική διαβάθμιση των επιπέδων ελληνομάθειας στο Δημοτικό

Α				Β
Αρχάριος Χρήστης				Ανεξάρτητος Χρήστης
Α1		Α2		Β1
A1.1.	A1.2.	A2.1.		6
1	2	A2.1.1.	A2.1.2.	5
		3	4	

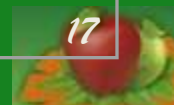
Ώρες διδασκαλίας ανά επίπεδο ελληνομάθειας

- Η εκμάθηση μιας γλώσσας δεν εξαρτάται αποκλειστικά από τον αριθμό των ωρών των μαθημάτων.
- Παρόλα αυτά, το ΚΕΓ παραθέτει ενδεικτικό αριθμό ωρών:
 - A1 ~ 120-150 ώρες
 - A2 ~180-210 ώρες
 - B1 ~230-300 ώρες
 - B2 ~350-450 ώρες
 - Γ1 περισσότερες από 520 ώρες
 - Γ2 πάνω από 650 ώρες

Αντιστοιχία μεταξύ γραπτών τεστ και επιπέδων

Τεστ	Σχολική διαβάθμιση	Επίπεδα
Ας μιλήσουμε ελληνικά I	Τάξη Α΄-Β΄	A2 A1 Προκαταρκτικό Στάδιο
Ας μιλήσουμε ελληνικά II	Τάξη Γ΄-Δ΄	B1 A2 A1
Ας μιλήσουμε ελληνικά III	Τάξη Ε΄-ΣΤ΄	B2 B1 A2

Τα μέρη του τεστ κατάταξης Κάντζου & Σταμούλη (2011)

Εργαλεία
γλωσσικής
αξιολόγησης

Παραγωγή προφορικού λόγου
Συνέντευξη κλιμακούμενης
δυσκολίας

Γραπτό Τεστ

Κατανόηση
Προφορικού
Λόγου

Κατανόηση
Γραπτού
Λόγου

Παραγωγή
Γραπτού
Λόγου

Γραμματική

Το τεστ κατάταξης

Παράδειγμα Κατανόησης Γραπτού Λόγου, Επίπεδο II

Ο κύριος Ζημιάρης

Ήταν ένα όμορφο πρωινό. Ο ήλιος έλαμπε στον ουρανό. Το ξυπνητήρι χτύπησε! Ο κύριος Ζημιάρης ξύπνησε και άπλωσε το χέρι του για να το κλείσει. Όμως αντί να το κλείσει, το έσπρωξε και το έριξε στο πάτωμα. «Ωχ! Τι έπαθα!», είπε. «Αυτό είναι το τρίτο ξυπνητήρι που σπάω αυτή την εβδομάδα».

Σπώθηκε από το κρεβάτι του και πήγε να ανοίξει το ραδιόφωνο για να ακούσει λίγη μουσική. Πάτησε το κουμπί, αλλά αυτό έσπασε. «Ωχ! Τι έπαθα!», ξαναείπε. «Είναι το δεύτερο ραδιόφωνο που χαλάω αυτόν το μήνα».

Μετά σκέφτηκε να κάνει ένα μάνιο. Όμως την ώρα που έμπαινε στην μανιέρα, το πόδι του γλίστρησε πάνω στο σαπούνι και έπεσε. Ευτυχώς δεν χτύπησε πολύ.

Μετά πήγε στην κουζίνα για να φάει πρωινό. Άνοιξε το ψυγείο και πήρε το χυμό. Όμως, αντί να τον πει, τον έριξε πάνω στην μπλούζα του. Ύστερα, πήρε δύο αβγά για να τα τηγανίσει. Τα έβαλε στο τηγάνι. Ντριν ντριν, χτύπησε το τηλέφωνο. Ήταν η μαμά του, που πήρε για να του πει καλημέρα. Όταν γύρισε στην κουζίνα, βρήκε τα αβγά καμένα. «Ωχ! Τι έπαθα πάλι!», είπε. «Νομίζω ότι θα ήταν καλύτερα να πάω πάλι για ύπνο. Μόνο έτσι δεν θα κάνω άλλες ζημιές». Αυτό και έκανε.

Ποια από τις τρεις προτάσεις είναι σωστή; Βάλε σε κύκλο τη σωστή πρόταση. Δες το παράδειγμα.

Παράδειγμα:

Ο κύριος Ζημιάρης ξύπνησε...

- α. το μεσημέρι
- β. το πρωί
- γ. το απόγευμα

Ερωτήσεις

1. Ο κύριος Ζημιάρης...
 - α. έκλεισε το ξυπνητήρι και ξανακοιμήθηκε.
 - β. έριξε το ξυπνητήρι στο πάτωμα.
 - γ. προσπάθησε να κλείσει το ξυπνητήρι, αλλά έπεσε από το κρεβάτι.
2. Το ραδιόφωνο χάλασε γιατί...
 - α. ο κύριος Ζημιάρης έσπασε το κουμπί.
 - β. ο κύριος Ζημιάρης το έριξε στο πάτωμα.
 - γ. ο κύριος Ζημιάρης το πάτησε κατά λάθος.
3. Γιατί ο κύριος Ζημιάρης έπεσε στο μάνιο;
 - α. Γλίστρησε στα νερά που είχαν πέσει στο πάτωμα.
 - β. Πάτησε το σαπούνι που ήταν μέσα στη μανιέρα.
 - γ. Γλίστρησε στα νερά της μανιέρας.
4. Τα αβγά κάπκαν γιατί...
 - α. ο κύριος Ζημιάρης έβλεπε τηλεόραση και τα ξέχασε.
 - β. προσπαθούσε να καθαρίσει την μπλούζα του και τα ξέχασε.
 - γ. μιλούσε με τη μητέρα του και τα ξέχασε.

Διάγνωση μέσα από τα γραπτά των μαθητών

Προκαταρκτικό στάδιο

- ❑ Συνήθως απουσιάζει η παραγωγή γραπτού αφηγηματικού λόγου
- ❑ Όπου εμφανίζεται, έχει τη μορφή της παράθεσης μεμονωμένων λέξεων, κυρίως ουσιαστικών

Γραπτό μαθητή με μητρική γλώσσα την αλβανική

Περιγραφή οικογένειας

Μαμά, μπαμπά, αδελφός. Αδερφό
είκοσι. Η μαμά σε σπίτι, μπαμπάς
δουλειά σπίτι.

A1

- παραγωγή περισσότερο περιγραφικού παρά αφηγηματικού κειμένου
- μεμονωμένες λέξεις ή κείμενα πολύ μικρής έκτασης
- απουσία κειμενικών δεικτών
- γραμμική παράθεση των γεγονότων με τη μορφή απλών ασύνδετων προτάσεων ή προτάσεων συνδεδεμένων με το «και»
- έλλειψη δήλωσης των χρονικών σχέσεων του κειμένου με λεξικούς ή γραμματικούς δείκτες καθώς και άλλων ρητορικών σχέσεων, όπως αιτιακών, αντιθετικών, κτλ.

A1 Γραπτό μαθήτριας με μητρική γλώσσα την κινεζική

Μια εκδρομή στη θάλασσα

Το οικογενιαμου πηγαινω εξω ο μπαμπα μου πηγαινει ψαρας. Το εχει νερο σε μεσα εχει πολα ψαρι και κραταει ένα ψαρι πουλαει μαμα. Η μαμα εχει η φωτια και κρατάει ένα ψάρι και η κατσαρόλα πανο φωτια. Και αυγά και τηγάνι πανο φωτια. είναι μαγειρευει μεσα ταπερ και ο αδερφο μου κραταει μπαλα. η αδερφη μου είναι μεσα σκηνη. Εγώ είμαι κρατάω σάκος μεσα σκηνη.

A2

- ❑ μικρής έκτασης αφηγηματικό κείμενο
- ❑ απλές προτάσεις με παρατακτική, αλλά και, σε μικρότερη κλίμακα, με υποτακτική σύνδεση
- ❑ βασικό λεξιλόγιο και περισσότερους δείκτες κειμενικής δομής
- ❑ γραμματική παράθεση των γεγονότων (φυσική σειρά)
- ❑ σποραδικές αναφορές στα κίνητρα και τους στόχους των πρωταγωνιστών με απλό λεξιλόγιο

Γραπτό τουρκόφωνου μαθητή

Θέμα: Οι επιπτώσεις μου από μια εκδρομή
στη φύση.

Πρωί σηκώθηκα 8 και μισή η μαμά
μου και ο μπαμπάς μου είπε να πάμε
μια εκδρομή μετά πήραμε ψωμιά
πατάτες, ντομάτες, κασερίν τζιρί
και μετά πήραμε κριθάρι, κινητό,
και μετά λίγο κουρασθήκαμε η μαμά
μου έκανε ψάρια να φάμε και φαγάκια
μετά πήραμε να κάνουμε βόλτα και
είδαμε μια ποταμί είδαμε ένα παρκο
που κουβαλάει της τσάντες μετά
πήρα και εσω να κουβαλάω μετά πήραμε
της μαμάς μου και πήραμε στο σπίτι
μας. και πωλή μου. άρεσε και
άλλη φορά φέτω να
παιώ.

Γραπτό μαθήτριας από την Αρμενία

Γεια σου Ανναρη
Εγω το καλοκαίρι πρεπεινα θα παω στην θαλασα απο
Χαλκιδικη για μπανιο και για ηλιοθεραπια. Εγω θα
παω μαζι μαμου, ξα αδελφιαμου και θα βλεπουμε πως
θα παει μαζι μας. Τι χαλια ειναι γιατι δεν μπορις θα
παω μαζι μας. Αμα θα μπορις θα παω στο εδο θα
παμε μαζι. Θα παμε στην χωριο, θα πεζουμε μπαλα,
μετα στην θαλασσα. Θα κανουμε μπανιο, ηλιοθεραπια,
στην Χαλκιδικη εχουμε ~~στα χωρια~~ μικρο οπιτι, εχουμε
μια δένυτο που χινουν πουκι, και καθε μερα ξεπινουμε
γιατι τραγουδιουν πουκι. Στο προσι θα παμε ταβερνια για
θα τρομε και μετα στο μεσημερι θα παμε θαλασσα θα
κανουμε μπανιο, ηλιοθεραπια. Κανω θα κανουμε θικου.
Μαζι στην στο βραδι θα παμε ταβερνια που καθε
δεν ειναι δικοτεκ. Εγω θα περιμενο εβεννα.

B1

- ❑ αφηγηματικό κείμενο με ευρύτερο και πιο εξειδικευμένο λεξιλόγιο
- ❑ χρησιμοποιούν ρηματικούς και ονοματικούς τύπους με κατάλληλη μορφολογία
- ❑ πιο επεξεργασμένη κειμενική δομή: οι αφηγήσεις περιέχουν τα περισσότερα συστατικά ενός επεισοδίου (εισαγωγή χαρακτήρων, ένα εναρκτήριο γεγονός, κίνητρα πρωταγωνιστών, κτλ.)
- ❑ δείκτες συνοχής και πιο εκτεταμένη χρήση υποτακτικής σύνδεσης.

Γραπτό αλβανού μαθητή

Όταν ήμουν στην Αλβανία μ' άρεσε πολύ, επειδή ήμουν και στο χωριό και κάθε βράδυ φαινόταν ο ουρανός ολόκληρος και έβγαινε ένα αστέρι, που εγώ το έβλεπα πριν δύει ο ήλιος και έτσι από τότε ήθελα πάντα να κοιτάξω τ' αστέρια.

B2

- ❑ Δυνατότητα παραγωγής αφηγηματικού κειμένου μεγαλύτερης έκτασης
- ❑ πιο σύνθετες χρονικές σχέσεις (π.χ. προσπάθεια να αποδοθεί η χρονική σύμπτωση) και αιτιακές σχέσεις (π.χ. σχέση δυνατότητας)
- ❑ ακόμα πιο εξειδικευμένο λεξιλόγιο
- ❑ κατάλληλη μορφολογία

2. Η συμβολή του ΚΕΠΑ

Διαμόρφωση του γλωσσικού μαθήματος

Βασικό περιεχόμενο

- *Περιστάσεις και γνωσιακές περιοχές στις οποίες οι μαθητές θα πρέπει να είναι σε θέση να επικοινωνούν:*
- προσωπική/ιδιωτική ζωή, καθημερινή ζωή, οικογένεια, φίλια, εποχές/χρόνος, καιρός, διαμονή, το σχολείο ως φυσικό περιβάλλον δραστηριοποίησης, τα μαθήματα, οι συμμαθητές και οι καθηγητές, διατροφή, υγεία και υγιεινή, το ανθρώπινο σώμα, η ενδυμασία, δημόσιες υπηρεσίες, αγορά, μέσα μεταφοράς, η πόλη και το χωριό, ελεύθερος χρόνος, πολιτισμός, αθλητισμός, τουρισμός, μαζικά μέσα ενημέρωσης, διακοπές, παράδοση, παιχνίδι κτλ.

Δεξιότητες ανάγνωσης και γραφής

- σύστημα γραφής της ελληνικής, αντιστοιχία μεταξύ ήχων και γραμμάτων, μορφοποίηση κειμένων (μικρά και κεφαλαία γράμματα, υπογράμμιση κτλ.)
- μηχανική και εμφατική ανάγνωση, ανάπτυξη δεξιοτήτων στην κατανόηση κειμένων, αξιοποίηση στρατηγικών ανάγνωσης, π.χ. πρόβλεψη, εξαγωγή συμπερασμάτων, αναζήτηση λέξεων-κλειδιών κτλ.
- διαφοροποίηση προφορικού και γραπτού λόγου
- αναγνώριση, σύγκριση και παραγωγή διαφορετικών κειμενικών ειδών και τύπων κειμένων

2. Η συμβολή του ΚΕΠΑ

Διαμόρφωση του γλωσσικού μαθήματος

Δεξιότητες κατανόησης και επεξεργασίας γλωσσικών δομών

- αναγνώριση και παραγωγή των φθόγγων/φωνημάτων της ελληνικής, τονισμός και επιτονισμός, φωνητική και γραφηματική αναπαράσταση της ελληνικής
- κατανόηση και παραγωγή γραμματικών δομών: μέρη του λόγου και κλίση τους, χρήση των άρθρων, όψη ρημάτων, χρόνοι ρημάτων, συμφωνία των όρων, πτώσεις, γραμματικό γένος, πρόσωπα, αριθμός, ονοματικές και προτασιακές δομές, διαδικασίες κατασκευής λέξεων (παραγωγή, σύνθεση), ορθογραφία και στίξη
- δομή της ελληνικής γλώσσας σε σχέση με εκείνη της μητρικής τους γλώσσας
- κατανόηση και επεξεργασία του επιστημονικού λόγου των γνωστικών αντικειμένων (ακαδημαϊκές δεξιότητες)

Δεξιότητες προφορικής και γραπτής επικοινωνίας

- στρατηγικές προφορικής επικοινωνίας, π.χ. έναρξη, διατήρηση και ολοκλήρωση μιας συνομιλίας, έκφραση απόψεων, συνυπολογισμός του ακροατή
- πολιτισμικά καθορισμένες επικοινωνιακές περιστάσεις, π.χ. χαιρετισμοί, παρουσίαση/περιγραφή, ευχαριστίες, ευχές κτλ.
- αντιστάθμιση των ελλিপών γλωσσικών δεξιοτήτων μέσω συγκεκριμένων στρατηγικών, π.χ. περίφραση, αξιοποίηση σχετιζόμενης έννοιας, παραγλωσσικά στοιχεία κτλ.
- παρουσίαση και αιτιολόγηση απόψεων, αναγκών, συναισθημάτων και γνώσεων
- ανάπτυξη επιχειρηματολογίας

Δεξιότητες αναζήτησης πληροφοριών και μελέτης

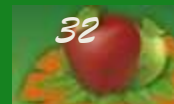
- αξιοποίηση της βιβλιοθήκης, των νέων τεχνολογιών, των μαζικών μέσων ενημέρωσης και των πολυτροπικών κειμένων
- ανεύρεση πληροφοριών σε διαφορετικές πηγές γνώσης
- χρήση/αξιοποίηση μονόγλωσσων, εικονογραφημένων και δίγλωσσων λεξικών

Η έννοια του syllabus

- Ποικίλλει ανάλογα με τους στόχους του γλωσσικού μαθήματος (Hutchinson & Waters, 1987: 80):
 - ❑ **οργανωτικό syllabus**: εκθέτει τη σειρά με την οποία θα πρέπει να διδαχτεί το υλικό
 - ❑ **syllabus του μαθητή**: ένας εσωτερικός κατάλογος διδακτέων που αντιπροσωπεύει το γνωσιακό δίκτυο που αναπτύσσεται στο μυαλό του μαθητή και που τον βοηθά να κατανοεί και να αποθηκεύει την καινούρια γνώση
 - ❑ **θεματικό syllabus**: ένας κατάλογος διδακτέων με βάση θεματικά κριτήρια
 - ❑ **δομικό syllabus**: ένας κατάλογος διδακτέων με βάση δομικά κριτήρια (γραμματικοσυντακτικά φαινόμενα)
 - ❑ **syllabus αξιολόγησης**: εκθέτει τι θα πρέπει να ξέρει ένας μαθητής κ.ά.

Το syllabus του Σχολείου Νέας Ελληνικής του ΑΠΘ

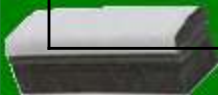

Δείγμα syllabus (ΣΝΕΓ)

Αρχάριος Χρήστης Α1

http://smg.web.auth.gr/pdf/syllabus_sneg_2_7_10.pdf

Περίσταση επικοινωνίας	Γραμματική	Λεξιλόγιο	Πολιτιστικά στοιχεία
<ul style="list-style-type: none">• χαιρετώ• συστήνομαι• συστήνω κάποιον• δίνω πληροφορίες για τον εαυτό μου• ζητώ πληροφορίες (όνομα, καταγωγή,• εθνικότητα, σπουδές, επάγγελμα)• εκφράζω αρέσκεια – δυσαρέσκεια	βοηθητικό ρήμα 'είμαι' προσωπική αντωνυμία (δυνατός/ αδύνατος τύπος) διάκριση συζυγιών / ενεστώτας γέννη ουσιαστικών ενικός αριθμός (-ος, -ας, -ης / -η, -α / ο, -ι, -μα) οριστικό άρθρο / άρνηση – ερώτηση	Χαιρετισμοί (καλημέρα, κτλ.)	τύπος ευγένειας γλώσσα σώματος (χειραψίες)

Δείγμα syllabus (ΣΝΕΓ)

Ανεξάρτητος Χρήστης Β1

Θεματική ενότητα: Κρατικές και δημόσιες υπηρεσίες

Περίσταση επικοινωνίας	Γραμματική	Λεξιλόγιο	Πολιτιστικά στοιχεία
<ul style="list-style-type: none"> • διαβάζω και καταλαβαίνω ανακοινώσεις, έντυπα, πληροφορίες • συμπληρώνω έντυπα • ζητώ πληροφορίες για υπηρεσίες και προϊόντα • δίνω πληροφορίες 	<p>Ονοματική φράση <u>ουσιαστικά:</u> θηλυκά σε -ος ουδέτερα σε -ος</p> <p><u>πτώσεις:</u> γενική της ιδιότητας</p> <p>Επίθετα -ων, -ούσα, -ον -ύς, -ιά, -ύ</p> <p>παραγωγή –σύνθεση επιθέτων (σημερινός, ολοφάνερος)</p> <p>Ρηματική Φράση Υποτακτική (συνοπτική-μη συνοπτική: διάκριση)</p>	<p>υπηρεσίες σχετικά έντυπα</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ΟΤΕ ✓ΔΕΗ ✓ΕΛΤΑ ✓τράπεζα ✓αεροδρόμιο ✓τελωνείο ✓αστυνομία ✓τμήμα αλλοδαπών ✓γραμματεία κτλ. 	<p>βασικά στοιχεία λειτουργίας των κρατικών και δημόσιων φορέων</p>

Η συμβολή του ΚΕΠΑ

3. Αξιολόγηση

Η αξιολόγηση στην περίπτωση των αλλόγλωσσων μαθητών είναι μια δυναμική και αθροιστική διαδικασία: η πρόοδός τους στην ελληνική γλώσσα διαφαίνεται από τη βελτίωση της επικοινωνιακής τους ικανότητας μέσα στην τάξη υποδοχής, αλλά και μέσα και έξω από το σχολείο.

Έναν ικανό δείκτη της βελτίωσης της γλωσσικής και επικοινωνιακής τους ικανότητας μπορεί να προσφέρει η επανάληψη του αρχικού διαγνωστικού τεστ στα μέσα της χρονιάς, αυτή τη φορά όμως με χαρακτήρα διαμορφωτικής αξιολόγησης.

Βιβλιογραφία

- Συμβούλιο της Ευρώπης. 2001. *Κοινό Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Αναφοράς για τις Γλώσσες: Μάθηση, διδασκαλία, αξιολόγηση*. Κέντρο Ελληνικής Γλώσσας.
- Κάντζου Β. & Σ. Σταμούλη. 2011. *Διαγνωστικό Τεστ 'Ας μιλήσουμε ελληνικά'*. Έργο: Εκπαίδευση Παλιννοστούντων και αλλοδαπών μαθητών. Θεσσαλονίκη.

2. Εργαστηριακό μέρος

Δραστηριότητα 1^η

Διαβάζετε τα γραπτά των μαθητών που σας δίνονται και με βάση τα κριτήρια που σας έχουν δοθεί κατά την παρουσίαση προσπαθείτε να κατατάξετε το μαθητή-παραγωγό του γραπτού στο αντίστοιχο επίπεδο ελληνομάθειας.

- Ομάδα 1^η: Γραπτό 1
- Ομάδα 2^η: Γραπτό 2
- Ομάδα 3^η: Γραπτό 3

Γραπτό 1-Ομάδα 1

Μια μέρα στο γραφείο. (στη Γερμανία + στην Ελλάδα)

στη Γερμανία έχω φίλους και έχει χονιά τα Χριστούγεννα και εσώσα άλλη τη σή ~~μ~~ ~~μ~~ μου σική. Έκι ηχα στην πάρεα μου και ημον χαρούμενη.

στην Ελλάδα ~~μ~~ μιλιανε αλιος, και μου λιπταύν ή φίλαις ~~μ~~ μου. Οχι σαν εδώ, εδώ δεν ~~μ~~ νχόθω ορει νχόθω ασκίμα σαν να ημε κλισμένη. ~~μ~~ ~~μ~~ • Τήγαμε πριν λ μινά στη Γερμανία όταν φτασάμε χερόμουν πολλή γατή ηδα τους φίλους μου και το παλιό μου το σχολικό δεν ενγούα κλισμένη. Εδο έχω κενούργας φίλους ομος δεν ηνε το ιδό. Μιλανε αλί γλοσά που δεν καταλάβενο τόσο καλά ηνε διακολά για εμένα να μαθού^α ~~μ~~ ~~μ~~ τα μαθήματα. Δεν ~~μ~~ εϊστέβο ~~μ~~ μέσα μου να ημε Ελληνίδα για μενα φενέτε στη ημε Γερμανίδα. και ετοιή θα ηνε πάνδα δεν θα αλάξει για μενά ποτε. Το πχο πολλή που θα ηθελά να καιό θα ηταν να πια ~~μ~~ πήσω στη Γερμανία.

Γραπτό 2-Ομάδα 2

Ο καλύτερος μου φίλος

Ήταν η ξέμπεριβριον και ήρθα να
γραφώ στην πέμπτη δημοτικού. Μετά
ήρθε ο Τζέν και ήθελε την τάξη πως είναι.
Την άλλη μέρα ο φίλος μου με ρωτή-
σατε πως με λένε και έχω τον απάντησα
πως με λένε Νάν Γιάννης. Την θυμάμαι
πόλυ καλά αυτή τη μέρα και αυτού
μου είναι όσες να γίνουμε φίλοι κι έχω
τον είναι να. Κι έτσι γίναμε φίλοι μέσα
όπως πηγαίναμε μαζί στο γαϊβό να αγορά-
σουμαι παίζαμε μαζί μινιζομασσαν ο
ένας του άλλου άφια είχε ένας άπο μας
μία συρότητα και έχω βεχίσα σε λένε
μου σε σπία σε μινιζομασσαν μαζί.
Έχουμε περίπου 3 χρόνια που ήμασσε μαζί
φίλοι.

Γραπτό 3-Ομάδα 3

« Ποιος είναι ο καλύτερος φίλος μου? »

29-9-2006

Ο καλύτερος φίλος μου είναι ο Αλέξ
και γνωρίζω γιατί όγιο τμη τρίτη
σηματικού. Είναι πολύ φίλος μαζί.
και Αγαπιόμαστε πολύ σαν φίλοι.
και όταν με κλαίει τον στηρίζω
και όταν τον κλαίει με στηρίζει.
Εγώ ακόμα γνωρίζω γιατί και γίνεται
φίλοι δεν έχουμε μάθεσαι.

ΜΕ ΑΓΑΠΗ ΤΣΙΝΤΙΛΙΣ ΙΘΡΙΖΙ.

Δραστηριότητα 2η

Σας δίνεται μια συγκεκριμένη θεματική ενότητα. Με τη βοήθεια του οργανωτικού syllabus, προσπαθείτε να επισημάνετε επιγραμματικά τις περιστάσεις επικοινωνίας στις οποίες θα αναφερθείτε κατά τη διδασκαλία, καθώς επίσης στο λεξιλόγιο, τα γραμματικά φαινόμενα, τις γλωσσικές πράξεις και τα πολιτιστικά στοιχεία στα οποία θα εστιάσετε.

Θεματική ενότητα: Διατροφή
Επίπεδο ελληνομάθειας: A2

Δραστηριότητα 3η

Μελέτη περίπτωσης

1. Ένας καινούριος αλλόγλωσσος μαθητής καταφτάνει στο σχολείο σας. Μετά την εφαρμογή του τεστ κατάταξης διαπιστώνετε ότι διαθέτει υψηλό βαθμό κατανόησης γραπτού και προφορικού λόγου, στην παραγωγή όμως του γραπτού λόγου εντοπίζετε πολλά ορθογραφικά λάθη, ενώ στην παραγωγή προφορικού λόγου εντοπίζετε πολλά λάθη προφοράς. Σε ποιο επίπεδο ελληνομάθειας τον κατατάσσετε και πώς διαφοροποιείτε τη διδασκαλία σας, ώστε να τον βοηθήσετε;

Ευχαριστούμε πολύ για την
προσοχή σας 😊

